

Mer hemmelighold enn Sveits

Regjeringen glemmer å holde åpenhetsfanen høyt når noe historisk skjer på skatterettens område.

Innlegg
Eivind
Furuseth og
Kiran Aziz

Som et viktig ledd i å hindre uønsket skatteplanlegging har OECD de siste årene jobbet med Beps-prosjektet (Base Erosion and Profit Shifting). Beps-prosjektet har resultert i et forslag om endring av skatteavtalene gjennom at OECD har utviklet et multilateralt instrument. Ved signering av dette vil skatteavtalene til en viss grad bli endret automatisk. Det er likevel gitt spillerom til de ulike landene om valgalternativer til ulike løsninger. Det påfallende i denne saken er at alle landene, med unntak av Norge, har valgt å offentliggjøre sine valg.

Den tradisjonelle måten å endre skatteavtaler på er å reforhandle hver enkelt skatteavtale. En gjennomsnittlig levetid på en skatteavtale er 15-20 år og det er en lang prosess å reforhandle en skatteavtale. Det er mer enn 3000 skatteavtaler i verden og Norge har inngått 84 skatteavtaler. Ved å følge den tradisjonelle måten å endre skatteavtalen på ville det ha tatt mange år

Beps-prosjektet har resultert i et forslag om endring av skatteavtalene gjennom at OECD har utviklet et multilateralt instrument, sier forfatteren. Her fra hovedkvarteret til OECD, og møtet som var med ministre og representanter tidlig i juni. Foto: Eric Piermont/AFP/NTB Scanpix

Artikkelforfatter
Kiran Aziz,
førsteamanuensis, BI.

Artikkelforfatter
Eivind Furuseth,
høgskolelektor, BI.

å få implementert de endringer som er foreslått gjennom OECDs Beps-prosjekt.

Multilateralt instrument er en traktat som i korte trekk innebærer at et land, for eksempel Norge, istedenfor å reforhandle alle sine 84 skatteavtaler signerer det multilaterale instrumentet. Ved signering vil alle skatteavtaler hvor også motparten har signert det

multilaterale instrumentet bli endret. Dette er en meget effektiv måte å endre skatteavtaler på. 7. juni er således en historisk dag for den internasjonale skatteretten, ettersom det er første gang man har benyttet denne måten. Det er bare å ta av seg hatten og berømme OECD med den jobben de har gjort gjennom Beps-arbeidet!

Men kan det virkelig være så enkelt? Det er imidlertid en særlig utfordring at det er vanskelig å komme til enighet mellom land om hva som er den beste løsningen for å hindre uønsket skatteplanlegging. Beps-arbeidet er heller ikke et unntak slik at det multilaterale instrumentet legger opp til at hvert enkelt land kan velge

mellom en rekke forskjellige alternativer. Utfordringen er det faktum at mange av de 88 landene som Norge har skatteavtale med har ulike preferanse på hva som er den beste løsningen.

Signeringen av det multilaterale instrumentet er blitt sammenlignet med Tinder hvor hvert land har lagt inn sine valg og så har man sett om de andre landene har lagt inn tilsvarende preferanser. Dersom to land har valgt samme løsning har man en «match» og den aktuelle skatteavtalen er endret på dette området.

Alle som fra nå av skal anvende en skatteavtale må gå gjennom hver enkelt skatteavtale, inklusiv eventuelle protokoller og sist men ikke

minst det multilaterale instrumentet for å se hva som er gjeldende rett. OECD har laget en oversikt over alle valgene hvert enkelt land har valgt. Det er utarbeidet et dokument på 30-40 sider for hvert land med detaljert informasjon om de ulike valgene i de forskjellige skatteavtalene. Disse landene har imidlertid tatt forbehold om at det kan skje endringer når det multilaterale instrumentet skal endelig vedtas i henhold til nasjonal lovgivning. Dette er krevende lesning og man skal holde tungen rett i munnen for å forstå virkningen av det multilaterale instrumentet i hvert enkelt tilfelle.

Land som vi vanligvis forbinder med hemmelighold og lite transparens har valgt å være helt åpne om sine valg. Dette gjelder for eksempel land som Andorra, Guernsey, Isle of Man, Jersey, Seychellene, Sveits og Østerrike. Norge derimot, som vi liker å tenke på som et land som setter transparens høyt, er det eneste av de 68 landene som har signert det multilaterale instrumentet, som har valgt å ikke publisere dette nå. Regjeringen vil avvente med å gå ut med denne informasjonen før det multilaterale instrumentet er forelagt Stortinget.

Regjeringen må ha en rimelig god begrunnelse for sin svært lite transparente tilnærming.

Eivind Furuseth er førsteamanuensis og **Kiran Aziz**, høyskolelektor, BI

Legitim Bjørn-jakt

Dagens Næringsliv reagerer i lederen «Bjørnjakten» på behandlingen Bjørn Dæhlie har fått etter han blant annet uttalte at «det er en uforståelig ting for meg at jeg må stå opp om morgenen og vite at jeg skal betale 10.000 kroner den dagen i formuesskatt» (DN 20. juni).

Det er bra at flere deltar i samfunnsdebatten, men man må tåle kritikk selv om man er rik.

Noen har tydd til litt vel harde ord. Men når man deltar i debatten, må man tåle at argumentene blir gjenstand for kritikk- spesielt når de fremmes på den lite konstruktive måten skistjernen gjorde. Det kan heller ikke være slik at de

rikeste i samfunnet får opptre som nøytrale sannhetsvitner på hva som sikrer Norge et konkurransedyktig næringsliv, uten at vi også vurderer hvilke egeninteresser som ligger bak.

Vi trenger flinke folk som satser tid og penger på å skape arbeidsplasser i Norge. Men politikken som skal legge rammene må baseres på kunnskap. Norge er kåret til et av verdens beste land å drive næringsvirksomhet i. Vi har flere rike og superrike per innbygger enn USA. Det er altså ikke vanskelig å skape noe i dette landet, ei heller bli rik.

Investeringer i velferd krever at alle, også de aller rikeste, bidrar. Norske eiere skal ha ros for innsatsen de legger ned. Men våre felles investeringer legger grunnlaget for at de lykkes.

Motstanden mot formuesskat-

ten preges av unøyaktigheter og lite empirisk hold. Den har også svært begrenset faglig støtte.

Det finnes utfordringer ved formuesskatten verdt å diskutere. Tankesmien Agenda har tatt opp flere av disse. At man synes det er uforståelig å stå opp om morgenen for å betale den, er ikke en av dem.

Hannah Gitmark, fagrådgiver i Tankesmien Agenda

Vannkraften er fortsatt ren

Professor Jon Olaf Olaussen ved NTNU Handelshøyskolen skriver i DN 19. juni at den norske elbilsatsingen er å anse som en grønn bløff. Grunnen, ifølge Olaussen, er at siden vi selger opprinnelsesgarantier til utlandet, så er den fysiske

kraften vi bruker produsert ved kull- og kjernekraft.

Uheldigvis er Olaussen feilinformert, og har trukket feil konklusjoner. Opprinnelsesgarantier er finansielle verdipapirer. De har ingenting med fysisk strøm å gjøre. Den elektriske kraften som brukes i Norge er ren. Punktum.

Det enkleste er å se på opprinnelsesgarantier som svanemerker for kilowattimer fra fornybare kraftverk. Imidlertid kan opprinnelsesgarantier selges uavhengig av kraften de tilhører. Siden garantiene ikke er veldig populære i Norge, selges de fleste av garantiene fra norske kraftverk til utlandet. Men selve kraften blir igjen her.

Forvirringens kjerne er dette: I Norge har vassdrags- og energidirektoratet valgt å koble opprinnelsesgarantier til

varedeklarasjon for kraft. Dette betyr: Når opprinnelsesgarantier selges til utlandet, selger vi samtidig «grønnheten», svanemerket. Den fornybare kraften som blir igjen her hjemme, kan så ikke kalles fornybar lenger. Isteden får den en kunstig merkelapp basert på snittet av all kraft som produseres i EU.

Plutselig har altså vår rene vannkraft og vindkraft, på papiret, samme utslipp som et kullkraftverk. Det er, i våre øyne, fullstendig ulogisk, og vi mener praksisen med opprinnelsesgarantier bør endres.

Norske elbilbrukere kan være helt trygge på at kraften de lader bilene sine med i Norge er fornybar.

Stein Lier-Hansen, administrerende direktør, Norsk Industri